

Nodokļu un finanšu atbalsts elektroauto Latvijā un citās ES valstīs 3/2/22

Projektu vadītājs nodokļu konsultāciju nodaļā, PwC Latvija
Matīss Auziņš

Partnere un vadītāja nodokļu konsultāciju nodaļā, PwC Latvija
Ilze Rauza

Latvija ir apņēmusies samazināt CO₂ izmešu apjomu. Viens no izvirzītajiem mērķiem ir mazināt ceļu transportlīdzekļu radītos CO₂ izmešus. To var darīt, samazinot transportlīdzekļu izmantošanu un veicinot tādu transportlīdzekļu, kas nerada CO₂ izmešus vai rada mazāku izmešu daudzumu, izmantošanu. Šajā rakstā – par pieejamo atbalstu elektroauto iegādei un izmantošanai Latvijā un citās ES valstīs.

Latvijā

Šobrīd ir noteikti vairāki atvieglojumi un priekšrocības elektromobiļiem un to īpašniekiem:

- elektromobiļiem nepiemēro transportlīdzekļu ekspluatācijas nodokli;
- samazināta uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likme – 10 eiro mēnesī;
- elektroauto pirmreizējā reģistrācija, kā arī reģistrācija, pirmo reizi saņemot speciālas nozīmes numura zīmes, ir bez maksas;
- elektromobiļiem, kas aprīkoti ar šīm numura zīmēm, atļauts braukt pa sabiedriskā transporta joslām;
- Liepājā pašvaldības maksas stāvvietās un Rīgā “Rīgas satiksmes” apsaimniekotajās autostāvvietās, izņemot apakšzemes autostāvvietu Kr. Valdemāra ielā 5a, elektroauto var novietot bez maksas;
- Jūrmalā elektromobiļi ir atbrīvoti no iebraukšanas maksas pilsētas administratīvajā teritorijā.

Šā gada 1. janvārī Latvijā bija reģistrēti 2215 elektroauto un 491 hibrīdauto (elektrība un dīzeļdegviela/benzīns). Kopš 2020. gada sākuma elektroauto/hibrīdauto skaits Latvijā ir gandrīz dubultojies. Elektroauto šobrīd veido 0,3% no kopējā [Latvijā reģistrēto transportlīdzekļu skaita](#) (avots: CSDD).

Latvijas mērķi autotransporta radītā CO₂ izmešu apjoma samazināšanā ir ambiciozi. Lai veicinātu elektroauto un hibrīdauto izmantošanu, ir apstiprināta un drīzumā sāks darboties programma, kas paredz piešķirt 10 miljonu eiro valsts atbalstu elektroauto un hibrīdauto iegādei iedzīvotājiem. Atbalsts fiziskām personām jauna elektroauto iegādei būs 4500 eiro, bet lietota elektroauto un jauna hibrīdauto iegādei – 2250 eiro. Atbalsts pieejams transportlīdzekļiem, kuru pārdošanas cena bāzes komplektācijā nepārsniedz 60 000 eiro (bez PVN). Atbalsts lietotam elektroauto pieejams, ja tas reģistrēts Latvijā ne ilgāk par sešiem mēnešiem un tā pārdošanas cena nav zemāka par 5500 eiro (bez PVN). Pērkot elektroauto vai hibrīdauto, ir pieejams 1000 eiro papildu atbalsts, ja tiek nodots pārstrādei vecais auto ar iekšdedzes dzinēju. [Atbalstu plāno piešķirt](#) 3800 elektroauto un hibrīdauto.

Citās ES valstīs

[Eiropas autoražotāju asociācija ir apkopojusi datus](#) par pārdoto elektroauto tirgus daļu:

- Latvijā 2,7%
- Igaunijā 1,8%
- Lietuvā 1,1%
- Zviedrijā 32,2%
- Nīderlandē 25%
- Somijā 18,1%
- Dānijā 16,4%
- Vācijā 13,5%
- Portugālē 13,5%.

Finanšu atbalstu elektroauto iegādei piedāvā 17 dalībvalstis. Desmit dalībvalstis piedāvā nodokļu samazinājumu elektroauto iegādei un izmantošanai.

Igaunija elektroauto iegādei nepiedāvā ne finanšu, ne nodokļu atbalstu.

Zviedrijā mazizmešu un bezizmešu automašīnām ir samazināts ekspluatācijas nodoklis. Cita nodokļu atbalsta nav, bet valsts finansē atbalstu iegādei līdz ~6772 eiro (70 000 SEK).

Somijā bezizmešu automašīnām ir noteikta minimālā nodokļa likme reģistrācijai, kā arī ekspluatācijas nodoklim. Ir pieejams papildu atskaitījums ienākuma nodokļa vajadzībām, kā arī elektroauto uzlādi darbā neapliek ar nodokļiem. Mājsaimniecībām pieejams 2000 eiro finanšu atbalsts iegādei.

Dānijā ir pieejams 40% samazinājums automašīnas reģistrācijas izmaksām (Dānijā ir būtiska auto reģistrācijas maksa 25–150% no iegādes vērtības), kā arī pieejams papildu samazinājums līdz ~22 000 eiro reģistrācijas maksai. Šis atbalsts tiks pakāpeniski samazināts. Tā kā ceļu nodokli nosaka pēc CO₂ izmešu apmēra, bezizmešu auto tas ir minimāls. Dānijā nav pieejams grants elektroauto iegādei.

Vācijā līdz 2025. gada 31. decembrim iegādātiem elektroauto ir pieejams atbrīvojums no ceļa nodokļiem līdz 2030. gada 31. decembrim. Uzņēmumiem ir pieejams par 50–75% samazināts transportlīdzekļa nodoklis. Ir pieejams atbalsts līdz 9000 eiro elektroauto iegādei un līdz 6750 eiro hibrīdauto iegādei.

Apkopojot minēto, jāsecina, ka atbalsta apjoms un veids dalībvalstīs būtiski atšķiras. Lielākus elektroauto iegādes apjomus var panākt, piešķirot gan finanšu, gan nodokļu atbalstu.